Otázka: Občanské a pracovní právo

Předmět: Právo, Společenské vědy

Přidal(a): Dolba

OBČANSKÉ PRÁVO

- základní odvětví soukromého práva
- dělení:
  - a) hmotné – upravuje běžné právní vztahy, do kterých fyzické či právnické osoby vstupují
  - b) procesní – zabývá se způsoby, jakými se lze domoci právní ochrany
- upravuje základní práva a povinnosti osob
- základním pramenem je občanský zákoník (novelizován 1. 1. 2014)

Vlastnické právo

- jedno ze základních lidských práv a svobod
- každý má právo vlastnit majetek, mohu s danou věcí nakládat, jak budu chtít (právo věc držet), vlastník má zodpovědnost a povinnost, která mu z vlastnictví vyplývá
- soukromé vlastnictví je nutnou podmínkou existence a fungování hospodářství

Předmětem vlastnictví je majetek:

- 1) hmotný:

    - movitý – lze ho přemístit (kniha)
    - nemovitý – nelze ho přemístit (dům)
- 2) nehmotný – produkty myšlení, autorská práva

Vznik vlastnictví:

- smlouvou (převod vlastnických práv)
- dědictvím (přechod vlastnických práv)
- rozhodnutím státního orgánu
- vydržením
- vytvořením věcí
    - k nabytí vlastnického práva dochází v okamžiku převzetí věci

- vlastník – osoba, která k věci nabyla vlastnické právo
- okamžik přechodu vlastnického práva
    - movitá věc – okamžik účinnosti smlouvy (3 roky) a nemovitá věc – vkladem do katastru nemovitostí (10 let)

- držitel – osoba, která věc fakticky ovládá, ale nenabyla ji řádným způsobem
    - držitel se může stát vlastníkem na základě vydržení

Omezení vlastnictví:

- střet jednotlivých vlastnických práv (výkon jednoho nesmí být na úkor druhého)
- vyvlastnění (stát může vlastnictví odebrat ve veřejném zájmu, na základě zákona, za náhradu)
- využití zástavního práva (majetek zastavím a nemohu s ním již dobrovolně nakládat)
- využití zadržovacího práva (jednostranný právní akt)
- věcné břemeno (týká se nemovitosti, majitel je povinen něco trpět nebo konat ve prospěch druhé osoby)

Spoluvlastnictví:

- podílové (vyjadřuje práva a povinnosti k dané věci)
- bezpodílové (společné jmění manželů)

Zánik vlastnictví:

- zánik, vzdání, na základě rozhodnutí soudu, vydržení, smlouva, smrt vlastníka

Dědické právo

- vzniká smrtí zůstavitele
- upravuje přechod majetku zemřelé osoby (zůstavitele) na pozůstalé osoby (dědice)

Pojmy:

- pozůstalost – veškeré jmění zůstavitele v okamžiku jeho smrti
- dědictví – část z pozůstalosti
- zůstavitel – člověk, jehož majetek je předmětem dědického řízení
- dědic – pozůstalá osoba, na niž jsou převedeny práva a závazky
- notář – osoba s právnickým vzděláním, stará se o dědické řízení, kontrola podpisů

1) dědická smlouva

- nejsilnější
- má povahu veřejné listiny
- nelze ji jednostranně zrušit

2) dědění ze zákona

- vzniká v případě, že zůstavitel nenechal závěť

Dědické třídy:

- 1. třída – zůstavitelovy děti (vlastní i nevlastní)
    - manžel(ka) stejným dílem
- 2. třída – zůstavitel nemá děti
    - dědí stejným dílem rodiče
    - osoby žijící se zůstavitelem nejméně 1 rok před smrtí
    - manžel(ka) nejméně půl roku
- 3. třída – stejným dílem sourozenci
    - osoby žijící se zůstavitelem nejméně 1 rok před jeho smrtí
- 4. třída – stejným dílem prarodiče zůstavitele
- 5. třída – praprarodiče zůstavitele
- 6. třída – stejným dílem praneteře a prasynovci, tety a strýcové, sestřenice a bratranci
- žádní dědicové – připadá dědictví státu – právní fikce, odúmrť (na stát se hledí jako na dědice ze zákona)

3) dědění ze závěti

- formou závěti zůstavitel určuje dědice

Závěť musí být písemná a může mít 3 formy:

- a) holografní závěť – vlastnoručně sepsaná
- b) alografní závěť – jinak písemně zhotovená, vlastnoručně podepsaná za přítomnosti 2 svědků
- c) v podobě notářského zápisu
- d) závěť s úlevami – nemusí být písemně, pro osoby, které se nachází v situaci ohrožení života, 3 svědci

- závěť musí pamatovat na nepominutelné dědice (děti) a musí obsahovat podpis

Odmítnutí dědictví:

- lze u soudu nebo písemným prohlášením
- nelze připojit výhrady nebo podmínky
- nelze odmítnout dědictví pouze z části
- dědí se i dluhy

Vzdání se dědictví:

- dědictví se můžeme vzdát ve prospěch jiného dědice

Zrušení závěti:

- zničení
- odvolání
- pořízení závěti nové

Nepominutelní dědicové:

- děti zůstavitele
- nárok na zákonný podíl
- nezletilý 3/4
- zletilý 1/4
- nedědí-li, pak dědí jejich děti

Vydědění:

- zůstavitel může při splnění zákonem stanovených podmínek vyloučit u dědění své potomky
- potomek může být vyděděn jestliže:
    - neposkytl zůstaviteli potřebnou pomoc v nouzi
    - trvale neprojevuje o zůstavitele zájem, který by potomek projevovat měl

    - byl potomek odsouzen do vězení nejméně na 1 rok
    - potomek vede trvale nezřízený život
    - může vydědit potomka, který je zadlužen nebo si počíná marnotratně

- zůstavitel musí napsat důvod vydědění

Závazkové právo

- soubor právních norem, které upravují vztahy mezi stranami
- vzájemné postavení dává jedné straně právo žádat po druhé straně plnění závazku a ta je povinna ho poskytnout
- klíčový institut závazkového práva je smlouva

smlouva – právní úkon prováděný dvěma nebo více osobami

- výsledkem je vznik nějakých práv a povinností
- plnění je právně vynutitelné

Uzavírání smluv:

- ústně, písemně, činem
- majitelem věci se stáváme okamžikem zaplacení
- za vady prodané věci je zodpovědný prodávající, a to i tehdy, když se projeví později v době užívání – zodpovědnost zaniká uplynutím záruční doby
- záruční doba:
    - 24 měsíců
    - 8 dnů – spotřební zboží
    - 3 týdny – krmiva
    - 6 týdnů – prodej zvířat
- reklamace může být vyřešena: slevou, opravou, výměnou – jestliže je vada neopravitelná dochází k vrácení peněz (odstoupení od smlouvy)
- věřitel – ten kdo má právo něco požadovat (peníze, pracovní výkon)
- dlužník – ten kdo má povinnost něco plnit

Typy smluv:

a) kupní smlouva

- prodávající se zavazuje kupujícímu dodat věci a přenést na něj vlastnické právo k této věci
- kupující se zavazuje zaplatit kupní cenu

b) darovací smlouva

- dárce bezplatně něco přenechá či slibuje obdarovanému
- dárce musí obdarovaného upozornit na vady daru
- dárce může požadovat vrácení (špatné chování)

c) smlouva o dílo

- v případě, že nekupujeme hotovou věc, ale dohodnutou práci
- zhotovitel se zavazuje za dohodnutou cenu vykonat pro zadavatele určitou práci nebo vykonat domluvené dílo

d) nájemní smlouva

- pronajímatel přenechá nájemci věc k dočasnému užívání a to za úplatu
- smlouvu lze ukončit dohodou či odstoupením od smlouvy ze zákonných důvodů

- další: smlouva o ubytování, smlouva o přepravě osob a věcí, pracovní smlouva

PRACOVNÍ PRÁVO

- upravuje vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli
- stanovuje podmínky vzniku, zániku a trvání pracovního poměru
- základním pramenem je zákoník práce

Subjekty pracovního práva:

- zaměstnanec – fyzická osoba, která vykonává práci

– má práva a povinnosti vyplývající z pracovně právních vztahů

- zaměstnavatel – fyzická i právnická osoba

Pracovní poměr:

- smluvní vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem
- předmětem je pracovní činnost, kterou se zavazuje zaměstnanec za mzdu nebo plat pro zaměstnavatele vykonat
- plat – peněžní odměna za vykonanou práci ve státní správě (učitelé)
- mzda – peněžní odměna za vykonanou práci v soukromém sektoru

Druhy pracovního poměru:

- a) hlavní pracovní poměr (pracovní doba 40 hodin týdně)
- b) vedlejší pracovní poměr (pracovní doba do 40 hodin týdně)
- c) dohoda o provedení práce (maximálně 300 hodin ročně)
- d) dohoda o pracovní činnosti (maximálně 300 hodin ročně)

- práva zaměstnance: proškolení v BOZP, výplatu v termínu stanoveném pracovní smlouvou, na přestávku po 6 hodinách nepřetržité práce (30 minut), dovolená (4 týdny)

Pracovní smlouva:

- musí být vždy uzavřena písemně
- podepsána nejpozději v den nástupu
- nutný souhlas obou stran
- musí obsahovat:
    - druh práce
    - místo výkonu práce
    - den nástupu do práce

- doplňkové náležitosti: sjednání zkušební doby (3 měsíce), výše mzdy, pracovní poměr může být ukončen bez udání důvodu, doba trvání pracovního poměru:
    - a) na dobu určitou – stanovení konkrétního data ukončení pracovního poměru
    - b) na dobu neurčitou – ukončení ujednáno není

Ukončení pracovního poměru:

- uplynutím doby – při uzavírání pracovní smlouvy na dobu určitou
- výpověď – musí být písemně doručena druhému účastníkovi, pracovní poměr končí uplynutím výpovědní doby (2 měsíce, začíná platit prvním dnem kalendářního měsíce), zaměstnavatel musí udat důvod výpovědi (porušení pracovní kázně, zhoršení zdravotního stavu)
- dohodou – pracovní poměr končí dnem, na kterém se zaměstnanec a zaměstnavatel dohodli, v případě ukončení pracovního poměru výpovědí (ze strany zaměstnavatele) nebo dohodou máme nárok na odstupné
- okamžitým zrušením – ze strany zaměstnavatele: hrubé porušení pracovní kázně, odsouzení za úmyslný trestný čin na dobu delší než 1 rok
    - ze strany zaměstnance – nedostane mzdu či plat do 15 dnů od data splatnosti, na základě lékařského posudku

- zrušení ve zkušební době – ukončení kdykoliv bez udání důvodu